

L'enemic absolut: els EUA i Kyoto (un article d'Albert Punsola)

02/08/2005

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

'A fi que la nostra economia segueixi creixent, necessitem fonts d'energia segures, assequibles i ambientalment responsables. Fa gairebé quatre anys vaig començar una estratègia energètica que fomenta l'eficiència, les fonts alternatives (...). La meua legislació sota la divisa Cels Nets reduirà les emissions de les centrals energètiques i

millorarà la salut dels ciutadans. I el meu pressupost aportarà un vigorós finançament a la tecnologia punta -des de cotxes que funcionin amb hidrogen, carbó net, fins a fonts renovables com l'etanol. Quatre anys de debats són suficients. Exhorto el Congrés a aprovar una legislació que faci d'Amèrica un país més segur i menys dependent de l'energia estrangera...' Aquest és un fragment del llarg parlament sobre l'estat de la unió adreçat per George W. Bush a la Cambra de Representants fa uns dies. Seguint aquest fil, una visita a la pàgina web del govern dels [Estats Units](https://www.usa.gov/) (<https://www.usa.gov/>) i, en especial, a l'[Agència de Protecció del Medi Ambient](http://www3.epa.gov/) (<http://www3.epa.gov/>) deixa una impressió similar: el govern americà no ignora la realitat ambiental, si més no en els discursos. A la mateixa pàgina de l'Agència de Protecció del Medi Ambient, en concret a l'apartat dedicat a l'escalfament global, es constata: a) que hi ha un problema d'escalfament global i de canvi climàtic; b) que existeix la certesa que les activitats humanes afegeixen gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera i així escalfen el planeta i c) que això constitueix una base de preocupació envers aquest fenomen. En coherència amb aquestes afirmacions, el govern dels Estats Units té programes de recerca sobre el canvi climàtic i especialment de reducció d'emissions. Tanmateix, l'any 2001 va decidir, contravenint el compromís de l'administració Clinton, retirar-se del Protocol de Kyoto que ara entra en vigor. Per què? Part de la resposta es troba en la primera frase del fragment del discurs de Bush citat a l'inici. L'economia ha de continuar creixent. Aquesta és la màxima més important del pensament econòmic neoliberal que ve avalada per les opinions de nombrosos think-tanks del país. Tots ells subratllen que l'aplicació del Protocol de Kyoto comportaria sobre costos per les empreses. El raonament continua així: si les empreses han de gastar més disminuirà la seva capacitat d'inversió i aleshores no podran desenvolupar la tecnologia necessària per reduir les emissions. La lògica és impecable però té trampa perquè: qui ens garanteix que, pel fet de no tenir càrregues addicionals, les empreses es dedicaran justament a desenvolupar tecnologies de reducció d'emissions? Rebran potser la pressió de la legislació d'un país on tot se subordina a la bona marxa de l'economia? Com hem vist, teòricament, la voluntat d'acció hi és però, amb quins continguts? I, sobretot, amb quines limitacions? L'altra part de la resposta que explica el rebuig nord-americà a Kyoto té a veure amb la política. Finalitzada la guerra freda, l'objectiu estratègic dels Estats Units a llarg termini és mantenir la seva hegemonia mundial. Així ho han posat de relleu molts autors entre ells Antoni Segura en el seu brillant assaig *Senyors i Vassalls del segle XXI*. Les actuacions de la Casa Blanca ho corroboren. Fixem-nos també en les últimes paraules del fragment extret del discurs de Bush 'menys dependents d'energia estrangera'. La condició d'única potència demana control dels recursos i quan els nacionals són limitats cal garantir-ne la disponibilitat més enllà de les fronteres. En aquest context s'inscriuen les guerres d'Iraq i Afganistan i l'estranya amistat amb les monarquies de la península aràbiga. Economia i Política són dos rius que van a parar a un mar de petroli. Aquest és el combustible d'un país que, amb una densitat de 30 habitants per km², té unes necessitats de mobilitat enormes que l'automòbil i l'avió s'encarreguen de cobrir. La transició energètica queda lluny, molt lluny. Els Estats Units generen unes emissions de CO₂ de 5.000 milions de Tm -xifra prevista per enguany-, 1.000 milions més que el 1990. Això representa una quarta part de les emissions d'aquest

tipus a escala global. Un cop més, les dades augmenten la desconfiança envers la suposada eficàcia de les polítiques anunciades per reduir les emissions. Aquestes han seguit creixent en el darrer mandat. Per què s'haurien de frenar en el segon? Donada la situació, no són els signants de Kyoto qui han de convèncer els Estats Units de res sinó més aviat són els Estats Units qui han de demostrar que la seva via és millor. Les paraules del president i les polítiques de la seva administració han de donar resultats que es puguin discernir del maquillatge estadístic i del marketing electoral. Mentre això no succeeix, l'esperança es troba en el món local nord-americà on estats com Califòrnia, entre d'altres, i molts municipis estan desenvolupant programes de sostenibilitat i implementant Agendes Locals 21. El seu llistat i els vincles corresponents es poden trobar a l'adreça: http://www.iclei.org/us/la21_initiatives.html (http://www.iclei.org/us/la21_initiatives.htm). El creixement de la xarxa de metro a Los Angeles o l'entrada en servei del tramvia a ciutats de tot el país, com la texana Houston, no són anècdotes sinó senyals de canvi importants. Un aspecte encara més interessant d'aquest procés és la desvinculació ideològica de les iniciatives locals: les opcions a favor de la responsabilitat ambiental no es corresponen amb l'adscripció demòcrata o republicana. Cal valorar aquesta realitat en la seva justa mesura i aprofundir en el seu coneixement. La persistència per part d'alguns sectors europeus en veure els Estats Units com l'enemic absolut de la sostenibilitat comporta caure en el mateix error que tant hem retret al govern americà pel que fa a la seva concepció simplificadora del món. Un error, per cert, que l'administració nord-americana té intenció d'esmenar en el segon mandat de Bush on l'unilateralisme continuarà, matisat per una política menys sectària i més oberta a la cooperació amb Europa i altres països. Aquesta es una oportunitat que no es pot desaproveitar. Mirar l'altre sense prejudicis és posar-se davant del mirall. Tenim el dret i l'obligació d'exigir compromisos als Estats Units però siguem conscients que també nosaltres ho subordinem tot al creixement econòmic per molt que ens faci vergonya explicitar-ho en els discursos. Segons diverses fonts, les emissions de gasos d'efecte hivernacle han crescut a Espanya un 40% en el període que va de 1990 a 2003, quan el compromís del govern espanyol se situava en un límit del 15% d'augment en aquest període. Europa ha de fer un esforç per visualitzar la seva realitat, on el petroli representa encara un 40% del consum d'energia primària, el gas natural un 22% i el carbó un 20%. El problema de les emissions de gasos d'efecte hivernacle no pot afrontar-se exclusivament des d'un tractat internacional si bé aquest representa una contribució imprescindible per a la seva resolució. Cal treballar en diversos nivells simultàniament per passar dels canvis nominals als reals. En aquest sentit, els contactes directes entre governs subestats -regionals i locals- són un factor que ajuda a trencar l'exclusivitat que els estats sobirans s'atorguen en les relacions internacionals. És la manera d'alleugerir el pes de la geoestratègia i els interessos que mai s'escriuen en els papers. Fer Europa pot ser una tasca engrescadora i positiva però construir una comunitat internacional encara ho és més, ni que sigui per desdibuixar els perfils d'uns enemics que solen estar sospitosament ben traçats.

Fitxers adjunts:

Adjunt	Mida
 ESPECIAL SOBRE KYOTO (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/protocolkyoto2005.gif)	17.58 KB

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A/www.sostenible.cat/opinio/lenemic-absolut-els-eua-i-kyoto-un-article-dalbert-punsola-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/lenemic-absolut-els-eua-i-kyoto-un-article-dalbert-punsola-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888><http://www.twitter.com/xarxasost><http://youtube.com/xarxasost>[\(rss.xml\)](#)